

NR 82/2015

PREFERENCJE PARTYJNE

W CZERWCU

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 9 stycznia 2015 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Wybory prezydenckie i wydarzenia z nimi związane wyraźnie podgrzały atmosferę w kraju i spowodowały niezwykłą mobilizację polityczną Polaków. Mimo że od rozstrzygnięcia II tury wyborów upłynęło już trochę czasu, liczba osób deklarujących chęć wzięcia udziału w potencjalnych wyborach parlamentarnych nadal utrzymuje się na bardzo wysokim poziomie. Obecnie¹ zamiar głosowania w wyborach do Sejmu i Senatu zadeklarowało 68% dorosłych Polaków, o 2 punkty procentowe mniej niż w maju (między I a II turą wyborów), a minimalnie więcej niż bezpośrednio po wyborach prezydenckich. Jednocześnie w ciągu ostatniego miesiąca na tym samym poziomie utrzymała się liczba osób wahających się, czy iść na wybory (13%, w porównaniu z poprzednim badaniem spadek o 2 punkty procentowe). Od ostatniego pomiaru w zasadzie nie zmienił się też odsetek osób deklarujących absencję wyborczą (19%, wzrost o 1 punkt).

Tabela 1

Deklaracje uczestnictwa w potencjalnych wyborach parlamentarnych	Wskazania respondentów według terminów badań									
	2014		2015							
	XI	XII	I	II	III (1)	III (2)	IV	V	V/VI	VI
	w procentach									
Na pewno wziął(ę)lbym w nich udział	61	54	55	56	61	54	63	70	67	68
Nie wiem, czy wziął(ę)lbym w nich udział	16	16	18	20	19	22	16	14	15	13
Na pewno nie wziął(ę)lbym w nich udziału	23	30	26	23	20	23	21	16	18	19

* Z obliczeń wyłączono odmowy odpowiedzi

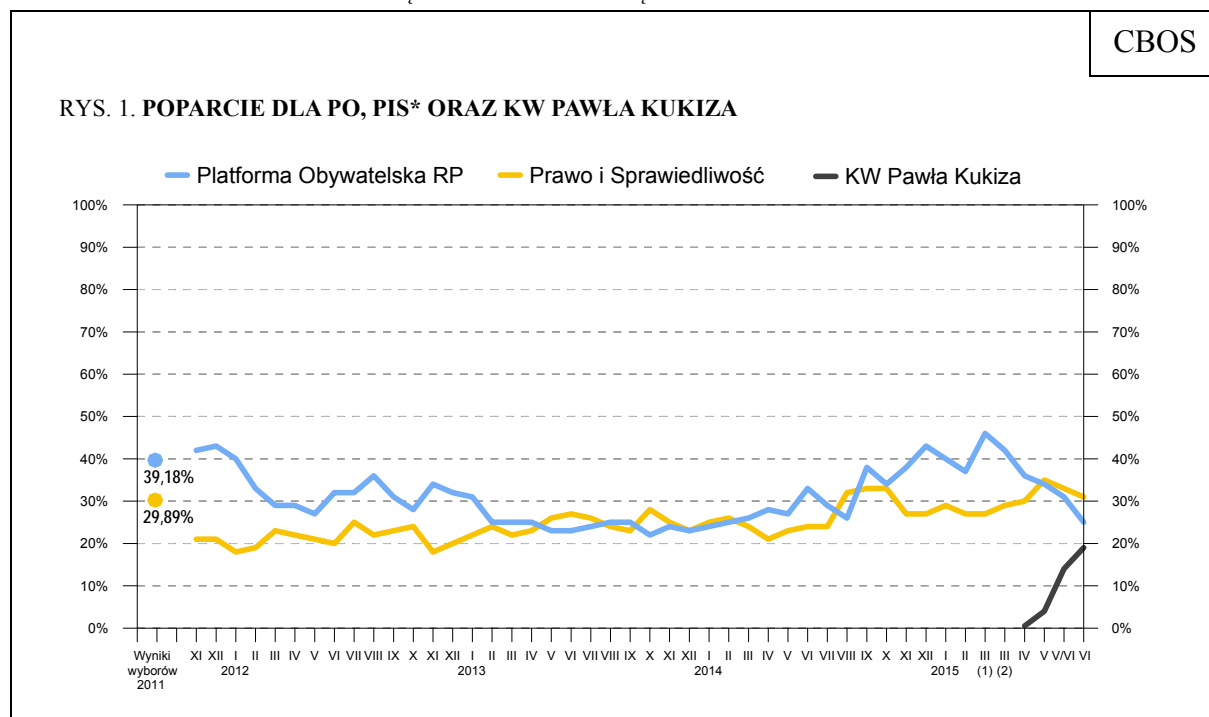
W czerwcu ugrupowaniem mającym najwięcej zwolenników nadal pozostaje PiS wraz z koalicjantami – na ten blok polityczny chce głosować prawie jedna trzecia zdeklarowanych uczestników wyborów (31%). W ciągu ostatnich tygodni koalicja wyborcza PiS minimalnie straciła (spadek o 2 i 4 punkty procentowe w porównaniu z dwoma poprzednimi pomiarami).

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (301) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 11–17 czerwca 2015 roku na liczącej 1011 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Na drugim miejscu naszego rankingu znalazło się PO popierane przez jedną czwartą osób deklarujących udział w hipotetycznych wyborach (25%). O początku marca rządząca partia systematycznie traci zwolenników, przy czym obecny spadek poparcia jest wyjątkowo znaczący – odsetek sympatyków PO obniżył się aż o 6 punktów procentowych. Trzecie miejsce zajmuje komitet wyborczy Pawła Kukiza, na który chce głosować prawie jedna piąta zdeklarowanych wyborców (19%, o 5 punktów procentowych więcej niż na przełomie maja i czerwca). Według deklaracji z czerwca tylko te trzy ugrupowania wprowadziłyby swoich przedstawicieli do parlamentu. Do przekroczenia wyborczego progu niewiele w tym miesiącu zabrakło SLD, PSL i stowarzyszeniu NowoczesnaPL, czyli komitetowi wyborczemu Ryszarda Petru (po 4%). Po 2% głosów zyskały jeszcze: obecne ugrupowanie Janusza Korwin-Mikkego KORWiN oraz Ruch Narodowy; swoich zwolenników znalazł też Twój Ruch (1%).

Wśród nielicznych w tym miesiącu „innych odpowiedzi” zdecydowaną większość stanowią deklaracje oddania głosu nieważnego, natomiast 8% respondentów chcących wziąć udział w wyborach parlamentarnych nie wie, na kogo oddałoby swój głos.

ODPOWIEDZI OSÓB DEKLARUJĄCYCH ZAMIAR WZIĘCIA UDZIAŁU W POTENCJALNYCH WYBORACH

* Od sierpnia 2014 roku poparcie dla Prawa i Sprawiedliwości wraz z Solidarną Polską i Polską Razem, a od marca 2015 poparcie dla Prawa i Sprawiedliwości wraz z Solidarną Polską, Polską Razem oraz Prawicą Rzeczypospolitą

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu, to na kandydata której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach*									
	2014		2015							
	XI	XII	I	II	III (1)	III (2)	IV	V	V/VI	VI
	w procentach									
Prawo i Sprawiedliwość wraz z Polską Razem, Prawicą Rzeczypospolitej i Solidarną Polską**	27	27	29	27	27	29	30	35	33	31
Platforma Obywatelska RP	38	43	40	37	46	42	36	34	31	25
Komitet wyborczy Pawła Kukiza (Ruch JOW)***	-	-	-	-	-	-	<1	4	14	19
Sojusz Lewicy Demokratycznej	9	6	6	8	6	7	7	4	4	4
Komitet wyborczy Ryszarda Petru (NowoczesnaPL) popierany przez Leszka Balcerowicza	-	-	-	-	-	-	-	-	3	4
Polskie Stronnictwo Ludowe	8	9	7	10	5	5	6	5	1	4
KORWiN: Koalicja Odnowy Rzeczypospolitej Wolność i Nadzieja	-	-	-	-	4	3	6	5	2	2
Ruch Narodowy	-	-	-	-	1	<1	1	1	1	2
Twój Ruch	1	1	<1	3	1	1	2	2	1	1
Demokracja Bezpośrednia	-	-	-	-	-	-	-	-	<1	<1
Kongres Nowej Prawicy	4	4	4	4	1	1	1	1	0	<1
Partia Zieloni	-	-	-	-	-	-	-	-	<1	<1
Polska Partia Pracy	1	1	2	1	2	1	1	0	1	<1
Wolność i Równość (WiR)	-	-	-	-	-	-	-	-	<1	<1
Mniejszość Niemiecka	-	-	-	-	-	-	-	-	<1	<1
Partia Razem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	<1
Prawica Rzeczypospolitej	1	0	1	1	-	-	-	-	-	-
Inne odpowiedzi	6	4	6	3	3	1	2	3	1	1
Trudno powiedzieć	5	4	4	4	3	9	8	6	5	8
Odmowa odpowiedzi	1	1	1	1	0	1	1	1	1	<1
N=	562	505	555	563	644	570	649	737	661	681

* Podstawą procentowania są wszyscy ci, którzy deklarują, że na pewno wezmą udział w wyborach

** Do lutego 2015 roku Prawica Rzeczypospolitej uwzględniana była na liście partii oddzielnie

*** W kwietniu i w maju 2015 roku badani wymieniali potencjalne ugrupowanie Pawła Kukiza spontanicznie, wskazując wcześniej, że chcą zagłosować na partię spoza przedstawionej im listy

Kampania wyborcza zarówno przed wyborami prezydenckimi, jak i między I a II turą, a w jeszcze większym stopniu sam wynik wyborów przyczyniły się do wyjątkowego pobudzenia politycznego Polaków. Obywatele zainteresowali się polityką, bo okazało się, że sytuacja nie jest tak stagnacyjna, jak mogło się wydawać, demokracja działa, a wyborcy swoimi głosami mogą dokonać zmiany istniejącego *status quo*.

Czerwcowe wyniki wskazują, że w tej atmosferze szansę na wzrost poparcia mają nowe byty polityczne, takie jak ugrupowanie Pawła Kukiza czy NowoczesnaPL, która choć nie dorównuje temu pierwszemu pod względem popularności, to w tym miesiącu uzyskała taki sam wynik jak partie istniejące od lat – SLD i PSL.

Partia rządząca po dość długim okresie niewielkiego, ale systematycznego spadku notowań, zaliczyła w tym miesiącu prawdziwe tąpnięcie w wynikach. Mogły się do tego przyczynić ostatnie decyzje personalne premier Ewy Kopacz² odsuwające na dalszy plan (by nie powiedzieć, że w polityczny niebyt) kilku znaczących polityków związanych z tym ugrupowaniem, w związku z obciążeniami dotyczącymi ich nagranych, prywatnych rozmów. Nawet dla osób nieinteresujących się tą sprawą i nieznających treści owych rozmów stało się oczywiste, że sprawa jest poważna i ci politycy, a związku z tym i ich ugrupowanie, mają na sumieniu jakieś grzechy polityczne.

Wydaje się, że powyborcza atmosfera nie będzie sprzyjać rządzącym. Konkurencja konsekwentnie sugeruje, że Platforma jest już partią „przeigranych”. Z kolei PiS-owi i ich prawicowym koalicjantom może zaszkodzić przedwczesny tryumfalizm, raczej nie lubiany przez wyborców.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

² Ogłoszone 10 czerwca, tuż przed rozpoczęciem realizacji naszego badania.

A N E K S

Tabela 1

		Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?			Liczba osób
		Na pewno wziął(ę)by w nich udział	Nie wiem, czy wziął(ę)by w nich udział	Na pewno nie wziął(ę)by w nich udziału	
		%	%	%	
Ogółem		68	13	19	1007
Płeć	Mężczyźni	72	11	17	487
	Kobiety	64	15	20	520
Wiek	18-24 lata	65	15	20	112
	25-34	70	13	17	199
	35-44	70	13	18	177
	45-54	71	10	19	157
	55-64	68	14	18	178
	65 lat i więcej	63	15	22	183
Miejsce zamieszkania	Wieś	67	14	19	402
	Miasto do 19 999	67	12	21	149
	20 000 - 99 999	60	16	24	186
	100 000 - 499 999	72	13	15	160
	500 000 i więcej mieszk.	83	7	10	110
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	54	15	31	209
	Zasadnicze zawodowe	66	14	20	246
	Średnie	67	14	18	309
	Wyższe	83	9	8	243
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	86	9	5	128
	Średni personel, technicy	75	13	11	38
	Pracownicy adm.-biurowi	66	20	14	69
	Pracownicy usług	58	16	26	74
	Robotnicy wykwalifikowani	61	22	17	97
	Robotnicy niewykwalifik.	47	13	40	44
	Rolnicy	79	4	17	52
	Pracujący na własny rach.	84	7	9	49
	Bezrobotni	61	11	27	67
	Emeryci	68	11	21	199
	Renciści	55	24	22	53
	Uczniowie i studenci	73	11	16	69
	Gospodynie domowe i inni	60	12	28	67
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	59	11	30	165
	Od 650 do 999 zł	69	16	15	120
	Od 1000 do 1399 zł	67	13	20	166
	Od 1400 zł do 1999 zł	74	14	12	145
	2000 zł i więcej	86	6	8	155
Ocena własnych war. mater.	Złe	50	16	34	113
	Średnie	65	15	20	440
	Dobre	76	11	14	454
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	67	19	15	60
	Raz w tygodniu	72	12	16	426
	1-2 razy w miesiącu	69	16	15	167
	Kilka razy w roku	69	13	18	214
	W ogóle nie uczestniczy	54	13	33	127
Poglądy polityczne	Lewica	71	13	15	142
	Centrum	67	14	19	327
	Prawica	81	10	9	326
	Trudno powiedzieć	47	17	36	212

Tabela 2

		Na kandydata której partii głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?																	Liczba osób	
		Kongres Nowej Prawicy	KORWiN: Koalicja Odnowy Rzeczypospolitej Wolność i Nadzieja	Platforma Obywatelska RP (PO RP)	Polska Partia Pracy	Polskie Stronictwo Ludowe (PSL)	Prawo i Sprawiedliwość (PiS) wraz z Polską Razem, Prawicą Rzeczypospolitej i Solidarną Polską	Ruch Narodowy	Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD)	Twój Ruch	Demokracja Bezpośrednia	Mniejszość Niemiecka	Partia Zieloni	Komitet wyborczy Pawła Kukiza (Ruch JOW)	Wolność i Równość (WiR)	Komitet wyborczy Ryszarda Petru (NowoczesnaPL) popierany przez Leszka Balcerowicza	Partia Razem	Inna partia		Trudno powiedzieć
		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	
Ogółem		0	2	25	0	4	31	2	4	1	0	0	19	0	4	0	1	8	681	
Płeć	Mężczyźni		4	24	0	5	26	2	4	0	0	0	19		5		1	8	347	
	Kobiety	0	1	25	0	2	35	1	3	1	0	0	19	1	2	0	0	8	334	
Wiek	18-24 lata		2	19		1	19	9		3	1		1	33	2	4		4	73	
	25-34	1	8	16	1	7	17	1	3	1			35		3		0	7	138	
	35-44			25		4	26	2	5			1		21	1	5	1	9	124	
	45-54		1	27	1	3	33		6					11		7		2	9	111
	55-64		1	26		1	46	1	4		1		1		10		1	0	8	119
	65 lat i więcej	1	0	34		3	41		4					4		2			11	115
Miejsce zamieszkania	Wieś		3	19	0	7	34	1	3	1			0	18	1	3		0	10	265
	Miasto do 19 999	1		25	1	1	34	2	2					24					10	100
	20 000 - 99 999	1	2	27		2	23	3	6	2		1		17		6	1	1	9	109
	100 000 - 499 999		1	26		3	32	2	5	1	1	1		20	1	3		1	3	115
	500 000 i więcej mieszk.		4	37			25		4					15		8		2	5	91
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne			24		4	41	2	1	1				15	1	5			5	112
	Zasadnicze zawodowe		3	17		5	37	2	3	1		1		16		1		1	12	162
	Średnie	1	4	27	1	2	29	2	4	1	1		0	17	0	2		1	10	204
	Wyższe		2	28	0	4	22	1	6		0	0		25		7	0	1	4	203
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.		2	34		1	21		6				1	18		11		3	4	110
	Średni personel, technicy		4	20	5		29		7					25					9	28
	Pracownicy adm.-biurowi	2	2	20		9	31		4					24		2	2		6	45
	Pracownicy usług		7	19		2	26		3			2		30	2	6			4	43
	Robotnicy wykwalifikowani		2	17		9	31	2	4	3				25					7	58
	Robotnicy niewykwalifik.		5	3			27	10				5		25		3			20	21
	Rolnicy		3	5		20	28	2	2					19		5			17	41
	Pracujący na własny rach.			41			17		2		2			26		2		4	6	41
	Bezrobotni		3	24			29	3	5					32					4	41
	Emeryci			33		3	42		4					6		2			10	135
	Renciści	2		17		3	45	4	6					6					18	28
	Uczniowie i studenci		7	24		2	14	5		5	2			26	3	6			6	50
	Gospodynie domowe i inni			17	2		56	6	5					8					6	39

Tabela 2 cd.

		Na kandydata której partii głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?																	Liczba osób
		Kongres Nowej Prawicy	KORWiN: Koalicja Odnowy Rzeczypospolitej Wolność i Nadzieja	Platforma Obywatelska RP (PO RP)	Polska Partia Pracy	Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL)	Prawo i Sprawiedliwość (PiS) wraz z Polską Razem, Prawicą Rzeczypospolitej i Solidarną Polską	Ruch Narodowy	Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD)	Twój Ruch	Demokracja Bezpośrednia	Mniejszość Niemiecka	Partia Zieloni	Komitet wyborczy Pawła Kukiza (Ruch JOW)	Wolność i Równość (WiR)	Komitet wyborczy Ryszarda Petru (NowoczesnaPL) popierany przez Leszka Balcerowicza	Partia Razem	Inna partia	
		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Ogółem		0	2	25	0	4	31	2	4	1	0	0	19	0	4	0	1	8	681
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł		3	13	2	3	38	3	3				22		2			10	96
	Od 650 do 999 zł			20		2	39	2	11				17				2	8	82
	Od 1000 do 1399 zł		3	21		3	29	2	1	2	1		24		3		1	8	109
	Od 1400 zł do 1999 zł	1	2	32			36	3	3	2	1		15		3			3	106
	2000 zł i więcej	1	3	41		0	18		5			1	17		6	1		7	133
Ocena własnych war. mater.	Złe	2	2	9			49		8				19		3		1	9	55
	Średnie		2	18	1	4	40	2	2		0	0	18		3	0	1	8	283
	Dobre	0	2	32		4	20	2	5	1	0	0	20	1	5		1	8	343
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu			21			71		1				3					4	40
	Raz w tygodniu	0	2	23	0	5	38	1	2	0			15	1	2		1	9	307
	1-2 razy w miesiącu		1	23	1	2	25	4	2			1	23	1	6			12	114
	Kilka razy w roku		3	27		3	18	1	5	2			26		7		1	6	147
	W ogóle nie uczestniczy		7	31		1	8	2	15		2	1		24		3	1	1	3
Poglądy polityczne	Lewica	1		30		3	16	2	15	1	1		13		8	1	0	8	101
	Centrum		3	31	0	4	18	1	3	1	0		26	1	2		1	8	217
	Prawica	0	2	20	1	3	49	2	1			0	15	0	3		0	4	265
	Trudno powiedzieć		4	17		4	25	1	2			1	18		5		2	20	99